

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Tomáše Foltase a Jana Kratochvíla v právní věci žalobce: **V. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2024, čj. MPSV-2024/137791-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2025, čj. 4 Ad 22/2024-21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Danielu Holému, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 12 270 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Prvostupňový správní orgán rozhodl již po třetí o nepřiznání doplatku na bydlení žalobci dle § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, a to za měsíc duben 2019. Důvodem bylo, že posuzovaný příjem žalobce přesáhl hranici 1,3násobku částky stanovené na živobytí, a žalobce tak nesplnil podmínky pro vznik nároku na doplatek na bydlení. Toto rozhodnutí následně potvrdil žalovaný. Proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou městský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl.

II. Rozsudek městského soudu

[2] Městský soud nejprve konstatoval, že předmětem řízení byl přezkum rozhodnutí o nepřiznání dávky doplatku na bydlení, a nikoliv přezkum rozhodnutí týkajícího se příspěvku na živobytí, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto v samostatném řízení.

[3] Městský soud se následně v odůvodnění plně ztotožnil s argumentací žalovaného, jenž dospěl k závěru, že příjem společně posuzovaných osob (žalobce a jeho matky) přesáhl v posuzovaném období 1,3násobek částky živobytí těchto osob a z toho důvodu jim nebylo možné přiznat doplatek na bydlení. Dále městský soud vypořádal námitku žalobce, jenž se

domáhal zohlednění tzv. odůvodněných nákladů na bydlení při odečtu od celkových posuzovaných příjmů. Městský soud však odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek z 27. 6. 2018, čj. 6 Ads 20/2018-32) vysvětlil, že tyto náklady lze od výše příjmu odečíst toliko do výše přiměřených nákladů na bydlení, maximálně tedy do výše 30 % příjmu společně posuzovaných osob, resp. 35 % v hlavním městě Praze.

[4] Na závěr městský soud poukázal na svou ustálenou judikaturu, v níž již opakovaně rozhodoval o totožných věcech žalobce. Rovněž odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu z 14. 9. 2023, čj. 5 Ads 206/2022-49. Tím byla pro nepřijatelnost odmítnuta kasační stížnost ve věci, v níž byla uplatněna totožná argumentace, jako ve věci nyní projednávané.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že soud nepostupoval správně, pokud vycházel z přiměřených, a nikoli odůvodněných nákladů na bydlení při posuzování zákonnosti postupu žalovaného.

[7] V doplnění kasační stížnosti stěžovatel dále namítl nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu. Ta dle jeho názoru spočívala v tom, že nebyla přezkoumána zákonná kritéria pro společné posuzování stěžovatele a jeho matky při určování rozhodných příjmů pro nárok na doplatek na bydlení.

[8] Stěžovatel dále sporoval právní posouzení městského soudu, jenž dle jeho názoru opomenul zákonné ustanovení, které umožňuje přiznat doplatek na bydlení žadateli s přihlédnutím k jeho celkovým sociálním a majetkovým poměrům. Stěžovatel měl za to, že bez individualizace posouzení došlo ke zkreslení a vyprázdnění účelu § 33 odst. 2 zákona o pomoci hmotné nouzi. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že zamítnutí nároku na příspěvek v situaci, kdy posuzované osoby překročily hranici 1,3násobku částky živobytí toliko o 406 Kč, představuje přepjatý formalismus, jenž je v rozporu s účelem zákona o pomoci v hmotné nouzi a ústavními principy.

[9] Stěžovatel rovněž v námitce tvrdil, že městský soud nezkoumal, zda byly náklady a příjmy určeny korektně za správné období, ale toliko převzal výpočty správních orgánů.

[10] Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti souhlasil se závěry městského soudu. Připomněl, že příjem stěžovatele a společně posuzované osoby přesahoval 1,3násobek částky živobytí těchto osob, což představovalo maximální hranici pro přiznání doplatku na bydlení. Žalovaný znovu provedl výpočet částky živobytí a příjmu stěžovatele a uzavřel, že byl proveden v souladu se zákonem. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Posouzení Nejvyšším správním soudem

pokračování

[12] Na úvod Nejvyšší správní soud k námitce, že se soud nevěnoval posuzování skutečnosti, zda byly náklady a příjmy určeny konkrétně a za správné období, připomíná, že ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. zakotvuje mimo jiné zákaz uplatňování nových námitek v řízení o kasační stížnosti, pokud tyto námitky mohly být uplatněny již v řízení před městským soudem (rozsudek NSS z 14. 3. 2019, čj. 1 Azs 464/2018-24, odst. [24]). Účelem této úpravy je zachovat povahu řízení o kasační stížnosti a zamezit tomu, aby stěžovatel v tomto řízení uplatňoval jiné právní důvody, než které uvedl v řízení před soudem, jehož rozhodnutí je přezkoumáváno (Kühn, Z., Kocourek, T. a kol., *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, právní stav k 31. 5. 2019, dostupné v systému ASPI, k § 104 odst. 27). Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel výši uvedených nákladů v řízení před soudem ani v řízení před správními orgány nijak nespороval. Rovněž stěžovatel nevznnesl žádné námitky vůči číselným údajům, z nichž správní orgány vycházely. Přesto stěžovatel v kasační stížnosti dovozuje, že *náklady na bydlení nebyly zjištěny přesně*, aniž by však konkretizoval, v čem má tato nepřesnost spočívat. S ohledem na skutečnost, že tuto argumentaci stěžovatel neuplatnil v řízení před městským soudem, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že tato námitka je nepřijatelná.

[13] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*).

[14] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[15] K námitce nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, který se dle stěžovatele nezabýval otázkou, zda byly splněny materiální podmínky pro společné posuzování jeho a jeho matky, Nejvyšší správní soud uvádí, že nepřezkoumatelnost může být založena i tím, že krajský (městský) soud nevypořádá část žalobních námitek (rozsudek NSS z 12. 12. 2024, čj. 8 As 212/2023-45). Jelikož ale námitka, která by zpochybňovala společné posuzování stěžovatele a jeho matky, nebyla v řízení před městským soudem uplatněna a ani nejde o otázku, kterou by se soud musel zabývat z moci úřední, nebylo povinností městského soudu, aby se touto otázkou zabýval.

[16] Stěžovatel dále namítá, že správní orgány omezily posouzení doplatku na bydlení pouze na aritmetický výpočet. Zákon přitom výslovně stanoví, že doplatek lze přiznat i s ohledem na celkové sociální a majetkové poměry. Správní orgán je proto povinen transparentně uvést, jak je hodnotil. K této námitce Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek NSS z 23. 6. 2023, čj. 5 Ads 132/2022-33, bod [15], kde již dostatečně podrobně vyložil způsob, kterým je zákonná definice doplatku na bydlení konstruována a jaké skutečnosti zakládají stěžovateli nárok na tuto dávku. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku v bodu 15 citoval plné znění ustanovení § 33 odst. 2 zákona o hmotné nouzi, přičemž dovodil, že *[p]odmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním*

a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob. V citované věci Nejvyšší správní soud po korekci numerických dat městského soudu dospěl k závěru, že stěžovatel a společně posuzovaná osoba překročili hranici 1,3násobku částky živobytí svými příjmy o 140 Kč, a proto jim doplatek na bydlení za dané období nenáležel. Závěry tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud dále převzal v usnesení z 25. 9. 2023, čj. 5 Ads 12/2023, kde odmítl kasační stížnost totožného stěžovatele pro nepřijatelnost. Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci neshledal důvod odchýlit se při vypořádání uvedených námitek od své ustálené judikatury. Uzavírá, že závěry citovaného rozsudku přílehlavě a v plném rozsahu odpovídají na námitky uplatněné i v tomto řízení. Lze dodat, že přiznání doplatku na bydlení je podmíněno splněním zákonem stanovených podmínek, které stěžovatel prokazatelně nesplnil. Městský soud proto postupoval v mezích zákonné úpravy a neporušil žádné ústavní principy.

[17] Také námitku, podle níž mají být pro účely výpočtu dle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi brány v potaz *odůvodněné*, a nikoli *přiměřené* náklady na bydlení, vypořádal městský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Odkázat lze zejména na rozsudek z 27. 6. 2018, čj. 6 Ads 20/2018-32 a rozsudek NSS z 24. 1. 2019, čj. 7 Ads 396/2018-27, jenž rovněž citoval městský soud. V bodě 16 posledně uvedeného rozsudku Nejvyšší správní soud dovodil, že *[p]ro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se přitom zohledňuje příjem, který je snížen o odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše přiměřených nákladů na bydlení. Jinými slovy, jsou-li odůvodněné náklady na bydlení vyšší než přiměřené náklady na bydlení, k rozdílu se při stanovení příjmu nepřihlíží.* Příjem vypočtený podle § 9 odst. 2 zákona tak nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozuje stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující právní úpravu v § 9 odst. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují. Prosté srovnání odůvodněných nákladů na bydlení (částka 13 525 Kč) a příjmů všech společně posuzovaných osob v rodině stěžovatelky (částka 11 285 Kč) tak nemůže automaticky bez dalšího vést k přiznání doplatku na bydlení. Správní orgány i městský soud tedy postupovaly správně, když se předně zabývaly srovnáním příjmu stěžovatelky a jejího syna (po úpravách dle § 9 zákona) s částkou na živobytí společně posuzovaných osob.

[18] Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na řadu dalších věcí téhož stěžovatele, kde stěžovateli již vysvětlil koncepci právní úpravy, způsoby výpočtu částek pro přiznání dávek, nemožnost zohlednění příjmu vypočteného dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi atp. Jde například o usnesení z 29. 6. 2023, čj. 5 Ads 131/2022-40 (doplatek na bydlení za měsíc září 2019), usnesení z 20. 7. 2023, čj. 5 Ads 130/2022-43 (doplatek na bydlení za měsíc prosinec 2019), usnesení z 7. 9. 2023, čj. 9 Ads 33/2023-66 (doplatek na bydlení za měsíc duben 2021), či usnesení z 15. 11. 2024, čj. 2 Ads 126/2024-59 (doplatek na bydlení za měsíc duben 2023), nebo usnesení z 5. 2. 2025, čj. 7 Ads 242/2024-38 (doplatek na bydlení za měsíc červenec 2022). Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od ustálené a jednotné judikatury v projednávané věci odchýlit.

V. Závěr a náklady řízení

pokračování

[19] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. mu však právo na náhradu nákladů řízení ve věcech pomoci v hmotné nouzi nenáleží.

[21] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby – první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 9 240 Kč [§ 9 odst. 2 a § 7 bod 3 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů v celkové výši 900 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele je plátcem DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani (§ 57 odst. 2 s. ř. s.), tj. o 2 129,4 Kč (po zaokrouhlení nahoru - § 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád) o 2 130 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 12 270 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. prosince 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu